

**Základní odborová organizace Odborového svazu státních orgánů a organizací
Ústavu pro studium totalitních režimů**

evidenční číslo ZO: **20-0135-3103**, IČO: **75148978**

Siwiecova 2, 130 00 Praha 3

Předsedkyně základní organizace: **Mgr. Kateřina Volná**, Tel: +420 777 607 304, Email: katka.volna@volny.cz

**Senát Parlamentu České republiky
Výbor pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice**

V Praze dne 18. dubna 2011

Vážený pane předsedo,
vážení členové senátního výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice,

naše odborová organizace se na své schůzi dne 14. dubna 2011 dohodla, že by bylo vhodné informovat Vás o skutečnostech, které mohou být relevantní k chystanému bodu Vašeho jednání o Ústavu pro studium totalitních režimů (ÚSTR). Obracím se k Vám tedy se stručnou informací, která se týká jak činnosti ředitele ÚSTR Daniela Hermana (I), tak činnosti (resp. nečinnosti) Rady ÚSTR (II).

I.
Ředitel Daniel Herman nastoupil v srpnu 2010 s tím, že se nepříšel s nikým loučit. Od té doby z ÚSTR odešlo nebo bylo odejito šest historiků (Zdeněk Hazdra, Marek Junek, Jan Vajskebr, Lukáš Cvrček, Lukáš Vlček, Jan Michl), dále v roce 2010 odešlo nebo bylo odejito nejméně devět dalších osob; řada výpovědí padla počátkem roku také v Archivu bezpečnostních složek.
Zásadní problém vidím v osmi výpovědích, které vedení ÚSTR připravilo na konci listopadu 2011: tyto výpovědi neprojednalo s odbory tak, jak ukládá zákon i platná kolektivní smlouva, a přes výslovné emailové i listinné upozornění na tuto skutečnost z naší strany již v listopadu 2010 nezjednalo nápravu. **Porušení zákona a kolektivní smlouvy konstatoval v únoru 2011 rovněž Oblastní inspektorát práce pro Prahu, na který se naše organizace obrátila**; ani to nepřimělo vedení ÚSTR k žádnému činu směrem k poškozeným (podrobněji viz příložená tisková zpráva z minulého měsíce).

II.
Opakovaně jsme o porušování zákona ředitelem ÚSTR informovali členy Rady ÚSTR s výslovným poukázáním na skutečnost, že Rada ÚSTR je nejvyšším orgánem ÚSTR, jehož povinností danou ustanovením §9 odst. 1b) zákona č. 181/2007 Sb. směrem k řediteli ÚSTR je „**dohlížet na jeho činnost**“.
Po základní informaci o porušování zákona v lednu 2011 jsme v únoru 2011 a následně v březnu 2011 požádali členy Rady ÚSTR, aby umožnili vystoupení zástupců naší organizace na jednání Rady ÚSTR. To nám nebylo umožněno. Rada ÚSTR rovněž žádným způsobem **nezasáhla** proti poškozování členů naší organizace i dalších zaměstnanců ÚSTR a ABS a **proti tomu, že ředitel ÚSTR porušuje platné zákony a smlouvy** – na rozdíl od několik let až desetiletí starých (údajných) pochybení někdejšího ředitele Jiřího Pernese, kterým se před rokem právě tato Rada věnovala a vyvozovala z nich zásadní důsledky pro jeho působení v pozici ředitele.

Závěrem shrnuji, že problémy způsobené vedením ÚSTR, včetně Rady ÚSTR, spočívají:

- **v rovině kvality práce ÚSTR**, kterou některé odchody nutně sníží (odborná úroveň nutně nezůstane s odchodem šesti historiků stejná, bez vlivu na kvalitu není ani vynucený odchod schopných pracovníků jako byla např. vedoucí knihovny Jána Langoše Livia Vrzalová)
- **v rovině porušování a relativizace platných zákonných norem**, kterých se vedení ÚSTR (za mlčení Rady ÚSTR) dopouští, přičemž svévole v nakládání se zákonem vytváří podivný paradox: instituce mající za úkol bezpráví dokumentovat, se jej sama dopouští; zde lze připojit ještě další nezákonné či právně značně diskutabilní praktiky, o kterých jsme Radu ÚSTR rovněž informovali (např. místa v ÚSTR jsou rušena pro nadbytečnost, ale zároveň jsou přijímáni noví lidé právě na uvolňované pozice atp.)
- **v rovině finančního rizika** u případných soudních sporů o neplatnost výpovědi, do kterého se jak ÚSTR, tak ABS dostal; vzhledem k tomu, že ABS již ve své krátké minulosti jeden soudní spor tohoto druhu prohrál, lze dovodit, jak finančně náročné (respektive likvidační) toto riziko je; a žaloby, zdá se, existují.

Vážený pane předsedo,
vážení členové senátního výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice,

děkuji Vám za pozornost, kterou jste v loňském i letošním roce věnovali problémům Ústavu pro studium totalitních režimů. Budu velmi ráda, pokud situaci, představenou Stanislavem Pencem a doplněnou tímto vyjádřením, posoudíte co nejuvážlivěji a pokud následným rozhodnutím napomůžete tomu, aby ÚSTR a ABS pracovaly v budoucnu v souladu se zákonem, nikoliv v rozporu s ním, a aby činnost Rady ÚSTR byla více transparentní a konečně také v souladu s působností, kterou jí vymezuje zákon.

Dovoluji si rovněž dát Vám k uvážení, zda není v souvislosti s aktuálně projednávanými záležitostmi žádoucí posoudit právě nyní působení jednotlivých členů Rady ÚSTR s přihlédnutím k §7 odst. 9 zákona č. 181/2007 Sb., tedy posoudit, zda všichni členky a členové Rady ÚSTR vykonávají řádně svou funkci; pokud by tomu tak nebylo, je v pravomoci Senátu PČR přistoupit k odvolání tohoto člena/této členky a i tím napomoci zlepšení fungování ÚSTR.

S pozdravem

Mgr. Kateřina Volná
předsedkyně ZO ÚSTR

TISKOVÁ ZPRÁVA

Inspekce práce: Výpovědi od vedení ÚSTR porušují zákoník práce

Ředitel Herman přes upozornění odborů překročil zákon, poškozeným se neomluvil

Praha 25. března 2011 – Vyhadzovy „nepohodlných“ zaměstnanců z Ústavu pro studium totalitních režimů (ÚSTR) proběhly nezákonně. Konstatoval to Oblastní inspektorát práce pro Prahu, na který se obrátily odbory. Výpovědi ovšem zůstávají v platnosti, pokud se některý z poškozených zaměstnanců nezačne soudit.

Ředitel Daniel Herman rozdal v listopadu 2010 výpovědi, které neprojednal s odbory. „*Přizvali nás na jednání o výpovědích 24. listopadu, ale neřekli nám na něm jména ani pozice vyhazovaných lidí. I když jsme se snažili dozvědět více, bylo nám řečeno, že vedení tyto konkrétnosti ještě nemá vyjasněno. Přesto výpovědi hned vzápětí, během dvou dnů, lidem rozdali,*“ připomíná předsedkyně odborové organizace ZO ÚSTR Katka Volná. Ředitelku Kanceláře ÚSTR Beátu Majdišovou na rozpor se zákonem upozornila mailem již 26. listopadu, oficiální stížnost i s žádostí o nápravu řediteli Danielu Hermanovi odeslala několik dní na to. „*Bylo to neuvěřitelné: vyhazovaní dostali výpověď, ve které se psalo, že to vedení ÚSTR s odbory projednalo. Chtěli jsme, aby se pan Herman za tyto nepravdy omluvil, ale to se nestalo ani tehdy, ani nyní,*“ konstatuje Volná. Inspekce práce dala v této věci odborům za pravdu. „*Výpověď je nutno chápat jako konkrétní právní úkon směřující k ukončení pracovního poměru s určitým zaměstnancem,*“ sděluje Alice Divišková z Inspektorátu práce (viz příloha). Podle Volné vše vypadá, jako by se porušení zákona odehrálo úmyslně. „*Přesně na tuto skutečnost jsme pana Hermana upozorňovali, tyto údaje obsahuje každý odborný komentář Zákoníku práce,*“ říká Volná.

Ohledně porušování zákona chtěli odboráři jednat i s Radou ÚSTR. Přes důvodnou žádost byli odmítnuti. „*Upozornili jsme všechny radní, že dochází k nezákonnému jednání a že vedení ÚSTR jim v této věci možná nepodává úplné informace. Oni stojí nad ředitelem, proto jsme je oslovili,*“ říká Volná. Rada o jejich žádosti vedla rozpravu, ale shodla se, že odborářský názor tváří v tvář slyšet nechce. „*Je to paradox. Před rokem právě naše odborová organizace Radu ÚSTR podržela, když vyslovila respekt k jejímu legitimnímu rozhodnutí o novém řediteli ÚSTR. Dnes tito radní odmítají vidět, komentovat či napravovat porušování zákona, které se v ÚSTRU děje. Ale když jsem viděla to YOUTUBE, už se tolik nedivím. Vždyť oni na Radě všichni odkývali paní Kavalírové, že za všechny debakly ÚSTRU může Stanislav Penc, a ani se nepozastavili nad dikcí a slovníkem, který při svém obviňujícím projevu používá,*“ říká Volná. Kavalírová označila Pence za rozvraceče a manipulátora, který je někým řízený a placený, aby škodil - viz <http://www.youtube.com/watch?v=zoPliAJTbEQ>.